

Onderwerp: Vaststelling Voorkeursalternatief Sterke Lekdijk project Irenesluis – Culemborgse Veer

Datum vergadering: 4 oktober 2023

Registratienummer: 1955277

Besluitnota

Onderwerp

Vaststelling Voorkeursalternatief Sterke Lekdijk project Irenesluis – Culemborgse Veer

Voorgesteld besluit

Het Algemeen Bestuur wordt voorgesteld

1. Het Voorkeursalternatief voor Sterke Lekdijk dijkversterkingsproject Irenesluis – Culemborgse Veer (DM 1950186) vast te stellen.

Inleiding

Het project Irenesluis – Culemborgse Veer heeft als zesde en laatste deeltraject van het programma Sterke Lekdijk binnen planning en budget de verkenningsfase afgerond met een Voorkeursalternatief. In het Voorkeursalternatief wordt het benodigde ruimtebeslag vastgelegd voor de uit te voeren werkzaamheden. Conform de besluitvormingsmatrix Sterke Lekdijk wordt het voorkeursalternatief vastgesteld door het algemeen bestuur.

Dit Voorkeursalternatief is een mijlpaal voor de uitwerking van een duurzame dijkversterking met behoud van het huidige karakter en historische en ecologische waarden van de dijk en zijn omgeving. Hiermee wordt dit deel van de Lekdijk veilig, beheerbaar en beleefbaar gehouden. Dit is gedaan door het vermijden van werkzaamheden daar waar dit niet nodig is, inzet van emissieloos materieel op de locaties waar wel gewerkt gaat worden. Ook worden mogelijkheden gecreëerd voor vergroting van de biodiversiteit. Tevens wordt ingezet op behoud en verbetering van de ruimtelijke kwaliteit op het hele traject.

Voorafgaande besluitvorming

- | | | |
|--|-----|-------------------|
| - Startnotitie Sterke Lekdijk | AB | 22 februari 2017 |
| - Bevestiging aanpak Strategienota
grondverwerving Sterke Lekdijk | AB | 13 mei 2020 |
| - Synergiekrediet project Sterke Lekdijk | AB | 16 december 2020 |
| - Vaststelling Plan van Aanpak ICU | DB | 14 september 2021 |
| - Kredietaanvraag Verkenningsfase ICU | DB | 14 september 2021 |
| - Toepassing Beslisboom Piping ICU | DB | 21 juni 2022 |
| - Vaststelling Nota Kansrijke Oplossingen ICU | DB | 8 november 2022 |
| o Consultatie commissie | SKK | 1 december 2022 |
| - Uitvoeringskrediet Sterke Lekdijk | AB | 11 mei 2022 |
| - Groot Onderhoudsplan
Primaire Waterkeringen | AB | 6 juli 2022 |

Beoogd effect

Het Voorkeursalternatief is het resultaat van een zorgvuldig onderzoeks- en ontwerpproces dat in gezamenlijkheid met de assetorganisatie, programmateam, medeoverheden en de bewoners en eigenaren in het gebied is doorlopen. In dit proces zijn keuzes gemaakt en onderbouwd aan de hand van het beoordelings- en afwegingskader voor het project, die hebben geleid tot het voorliggende Voorkeursalternatief. Hiermee wordt een stap gezet richting de realisatie van de volgende waterschapsdoelen:

- Waterveilige leef- en werkomgeving:
 - Voor 2050 wordt minimaal het wettelijke beschermingsniveau tegen overstromingen geboden.
 - Het oppervlaktewater in ons beheergebied is leefbaar voor mens, dier en plant. Nú en in de toekomst.
- Waterbewust leven en genieten van water:
 - Bewoners en professionals hebben water- en klimaat gerelateerde acties ondernomen, en hebben meer inzicht in de rol van het waterschap in het verleden en toekomst.
- Bestuur, middelen en maatschappij:
 - Duurzaam waterschap: a) Het waterschap is in 2050 95% emissieloos, waaronder in 2030 energieneutraal; b) Circulair materiaalgebruik; c) Bevorderen van de biodiversiteit.

Argumenten

Het Voorkeursalternatief draagt bij aan de invulling van de ambities zoals deze zijn vastgelegd in de Startnotitie Sterke Lekdijk. De ambities zijn vertaald in zeven doelstellingen van het programma Sterke Lekdijk (PD1 t/m PD7).

PD1: Het Voorkeursalternatief voldoet aan de wettelijke veiligheidsnorm en de behoeften van de beheerorganisatie

Voldoen aan de wettelijke veiligheidsnorm is voor het traject een randvoorwaarde. Deze invulling wordt op verschillende manieren bereikt. Allereerst is van delen van het traject in een nadere beoordeling aangetoond dat deze voldoen aan de geldende veiligheidsnormering. De huidige dijk is daarmee op die delen nu al veilig.

Om te voorkomen dat de dijk onnodig versterkt wordt, is besloten de dijkversterking over een lengte van ca 5 kilometer op basis van de uitkomsten van de Beslisboom Piping uit te stellen (Collegebesluit 21 juni 2022). Bij de volgende wettelijke beoordelingsronde in 2035 wordt opnieuw onderzocht of deze delen voldoen aan de normen. Intussen wordt als beheersmaatregel en invullen van kennisleemten, door monitoring in het gebied en landelijk onderzoek, meer informatie verzameld om de waterveiligheid te kunnen blijven borgen. Indien in de volgende beoordelingsronde - Landelijke Beoordeling primaire waterkeringen op basis van Overstromingskansen, periode 2023-2035 (LBO2) - blijkt dat er alsnog een versterkingsopgave is, kan deze opgave worden geprogrammeerd binnen het Hoogwaterbeschermingsprogramma om in aanmerking te komen voor subsidie.

Voor de delen van het traject die nu al versterkt moeten worden, is in het Voorkeursalternatief de daarvoor benodigde ruimte vastgelegd. Dit ruimtebeslag is het resultaat van een afweging in drie stappen. Dit is gebeurd aan de hand van een integraal beoordelings- en afwegingskader analoog aan de MER-systematiek. In de komende Planuitwerkingsfase wordt de definitieve versterkingswijze binnen dit ruimtebeslag gekozen en ontworpen.

Goed beheer en onderhoud draagt bij aan het behouden van een veilige, functionele kering, ook nadat het programma Sterke Lekdijk is afgerond. De uitwerking van de opgave van het Groot Onderhoudsplan Primaire Waterkeringen is integraal onderdeel van het Voorkeursalternatief. Het gaat met name om aanpassingen aan het dijktaalud en de aanleg van een beheerstrook aan de teen

van de dijk op gronden die in eigendom zijn van het waterschap of vrijwillig kunnen worden verworven.

PD2: Het Voorkeursalternatief past binnen het taakstellend budget.

Op basis van de huidige inzichten is voor het Voorkeursalternatief een SSK-kostenraming opgesteld van de levensduurkosten, gesplitst in investeringskosten en onderhoudskosten. Hierbij zijn twee varianten onderzocht: een variant waarin uitgegaan wordt van realisatie met innovatieve versterkingsmethodes en een variant met een traditionele aanleg met gebruik van staal.

Voor de investeringskosten betekent dit totaalbedrag van gemiddeld € 53,9 mln. indien innovaties kunnen worden toegepast of € 65,9 mln. indien teruggevallen moet worden op staal. Een nadere duiding is opgenomen in de paragraaf Financiën.

De verkenningsfase die heeft geresulteerd tot dit Voorkeursalternatief is binnen het vastgestelde budget afgerond.

PD3: Het Voorkeursalternatief kan rekenen op draagvlak bij interne en externe belanghebbenden.

Op 1 december 2022 heeft de Commissie SKK advies gegeven over de nadere uitwerking van de Kansrijke Oplossingen. Hieraan is invulling gegeven door, daar waar dit mogelijk is, te kiezen voor een buitendijkse versterking 'in grond'. Anders is een verticale constructie voorzien. Het type constructie wordt in de planuitwerkingsfase gekozen.

Onze omgevingsmanager heeft de direct aanwonenden en eigenaren waar een versterkingsopgave speelt persoonlijk gesproken tijdens één of meerdere keukentafelgesprekken. Ook hebben tien bewoners deelgenomen in een werkgroep. Deze is vier keer bij elkaar gekomen. De werkgroep heeft een advies gegeven over de nadere uitwerking van de Kansrijke Oplossingen en een reactie gegeven op het concept Voorkeursalternatief. Daarbij gaf de werkgroep aan dat het voorkeursalternatief in lijn is met de verwachtingen. Het thema grondverwerving blijft ook voor dit project een aandachtspunt. Een deel van de eigenaren heeft bezwaar tegen de grondverwervingsstrategie. In de planuitwerkingsfase gaat het projectteam verder met keukentafelgesprekken en ook dit thema in deze gesprekken met zorg aanpakken.

Op 28 juni 2023 is de derde bewonersbijeenkomst gehouden, waar alle aanwezigen op de hoogte zijn gebracht van het Voorkeursalternatief. In de zomer van 2023 heeft een informele inspraakronde plaatsgevonden, waar belanghebbenden hun reactie op het Voorkeursalternatief met ons konden delen. Bewoners en eigenaren hebben hiervoor een individuele uitnodiging ontvangen. Deze uitnodiging ging vergezeld met kaartinformatie en een toelichting toegespitst op hun eigen percelen. De reacties en het antwoord van het waterschap is opgenomen in een Nota van Antwoord. Deze vorm van maatwerkcommunicatie was door het Dagelijks Bestuur aan de bewonerswerkgroep toegezegd.

PD4: Tempo: voortvarend, maar niet overhaast.

Voor de doorlooptijd van de planuitwerkingsfase en realisatiefase wordt op dit moment de programmaplanning van Sterke Lekdijk aangehouden. Met de huidige projectscope is de verwachting dat de realisatie binnen deze planning gerealiseerd kan worden. In de planuitwerkingsfase zal samen met het programmteam Sterke Lekdijk gekeken worden naar eventuele optimalisaties van de planning.

PD5: Het Voorkeursalternatief geeft invulling aan duurzaamheidsambities.
en

PD6: Het Voorkeursalternatief geeft invulling aan ruimtelijke kwaliteit voor het creëren van maatschappelijke meerwaarde.

In het traject bevindt zich een wiel: een diepe plas die ontstaan is door de laatste dijkdoorbraak van de Lekdijk ten oosten van Vreeswijk in 1747. Het wiel heeft door haar oorsprong en huidige vorm zowel cultuurhistorische als ecologische waarde en is een belangrijk onderdeel van het watererfgoed. Dit is ook vastgelegd in het bestemmingsplan van deze locatie. Bij het wiel is een

dijkversterkingsopgave aanwezig. Hiervoor zijn in de Nota Kansrijke Oplossingen oplossingsrichtingen met verschillende effecten op de programmadoelstellingen afgewogen. Op deze locatie is in het Voorkeursalternatief gekozen voor een constructie, waarmee de ruimtelijke kwaliteit en cultuurhistorische en ecologische waarde van het wiel behouden kan blijven.

Op het buitendijkse talud is een bloemrijke begroeiing voorzien. Daarnaast wordt, samen met de Provincie Utrecht, in de Schalkwijker Buitenwaard ruimte gereserveerd om kleiputten te herstellen. Ook worden al aanwezige erfgoed-objecten, bijvoorbeeld de dijkpaal bij De Heul en de peilschaalhuisjes, zichtbaarder en daarmee beleefbaarder gemaakt. Wandelroutes en rustpunten vergroten de recreatieve belevingswaarde.

Voor het project Irenesluis-Culemborgse Veer is de ambitie om de aanleg 90% tot 100% emissieloos uit te voeren. Dit is in lijn met de ambities van het programma Sterke Lekdijk om bij de realisatie van de zes projecten het aandeel emissieloos materieel te laten groeien. Met de landelijke problematiek rondom stikstof voor de realisatie van bouwprojecten is dit een belangrijke beheersmaatregel om voortgang te kunnen behouden.

PD7: In het Voorkeursalternatief zijn potentiële productinnovaties geïmplementeerd.

Op de locaties waar een versterking voorzien is, kunnen innovatieve versterkingstechnieken worden toegepast. In de planuitwerkingsfase wordt onderzocht welke versterkingsmethode het meest geschikt is voor toepassing binnen het project.

Kanttekeningen

De verkleinde waterveiligheidsopgave leidt tot een hogere bijdrage van het waterschap voor de realisatie van grondverwerving en de beheer- en onderhoudsopgave.

De versterkingsopgave, inclusief noodzakelijke inpassing en de verwerving van de benodigde gronden wordt door het Hoogwaterbeschermingsprogramma gefinancierd conform de subsidieregeling hiervan. Het waterschap levert een eigen bijdrage aan de voorbereiding en realisatie van de versterkingsopgave. Voor overige opgaven, waaronder de beheeropgave van het waterschap, is de betreffende initiatiefnemer verantwoordelijk voor financiering. Door de kleinere waterveiligheidsopgave wordt de inbreng van eigen middelen groter om de beoogde doelen te realiseren. De beheeropgave wordt volledig gefinancierd vanuit het Groot Onderhoudsplan Primaire Waterkeringen.

Het beschikbaar gestelde krediet is toereikend, maar hiermee worden minder kilometers dijk versterkt.

Voor zowel de planuitwerkingsfase als ook de realisatiefase is het beschikbaar gestelde krediet voor het uitvoeren van de dijkversterking toereikend. Echter worden de kosten per gerealiseerde kilometer hoger dan eerder geraamd. Het is een gegeven dat de projectkosten niet gelijkmatig afnemen met de versterkingslengte. Onder andere engineerings- en apparaatskosten drukken bij een klein project op een groter deel van het totaal. Ook de voorgestelde doorlooptijd heeft een kostenverhogende werking wanneer deze niet wordt bijgesteld.

In de planuitwerkingsfase zijn er kansen de kostenraming verder te optimaliseren. Bijvoorbeeld door sterker in te zetten op innovatieve oplossingen en ontwerpen verder te detailleren. Ook wordt de projectstructuur aangepast door het projectteam parallel aan de uitwerking van het traject Irenesluis – Culemborgse Veer ook het stedelijk gebied van Nieuwegein uit te laten werken. Hierdoor worden mensen en middelen efficiënter ingezet, waardoor de kosten per te versterken kilometer afnemen. Ook is een herziening van de projectplanning een kansrijke optie om de kosten verder te reduceren. Dit wordt nog nader uitgewerkt.

De voorgestelde oplossing bij het wiel is duurder dan een alternatieve oplossing waarbij het wiel wordt aangetast.

Voor de oplossing in de vorm van een constructie bij het wiel zijn de nu geraamde directe bouwkosten circa € 6,4 miljoen. Dit is een relatief dure oplossing. Dit wordt voornamelijk bepaald door het toepassen van staal. Hiermee voldoen we aan de gestelde kaders en dragen we bij aan de realisatie van de bestuurlijke ambities op het gebied van waterveiligheid, leefbaarheid van oppervlaktewater, biodiversiteit en het vergroten van de zichtbaarheid van ons watererfgoed. Andere oplossingen tasten het wiel aan. Dit is in strijd met het vigerende bestemmingsplan en heeft negatieve gevolgen voor zowel het realiseren van meerdere programmadoelstellingen als de bestuurlijke ambities. Het Hoogwaterbeschermingsprogramma erkent deze negatieve gevolgen en beschouwt de oplossing met constructie als sober en doelmatig. De oplossing komt als zodanig in aanmerking voor subsidie.

Zeker voor situaties als deze, met conflicterende doelstellingen, is het innovatiepartnerschap opgericht. Het projectteam zal in de planuitwerkingsfase samen met de innovatiepartners het ontwerp op deze locatie verder optimaliseren en diepgaander onderzoeken hoe de ontwikkelde innovaties hier toegepast kunnen worden.

Voor twee locaties is op dit moment nog geen Voorkeursalternatief ontworpen.

In mei 2023 is gebleken dat twee locaties alsnog een versterkingsopgave hebben. Het gaat hier om locaties van beperkte lengte (beide ca 250 meter). Het projectteam heeft hiervoor nog geen voorkeursoplossing kunnen bepalen, omdat daarvoor onvoldoende informatie beschikbaar is. Pas na de maïs-oogst in oktober 2023 is er de eerste mogelijkheid om het benodigde veldonderzoek uit te voeren. De ontwerpkeuze is uitgesteld tot de planuitwerkingsfase. Hierbij wordt hetzelfde afwegings- en beoordelingskader als reeds toegepast voor de andere locaties. Het projectteam neemt de perceeleigenaren goed mee in dit proces. In de kostenraming van het Voorkeursalternatief is voor deze locaties een raming gemaakt van de naar verwachting duurste oplossing.

Financiën

Kosten van het Voorkeursalternatief

De kosten voor het Voorkeursalternatief inclusief de beheeropgave zijn weergegeven in Tabel 1. Het gehanteerde prijspeil is 1 januari 2023.

Tabel 1. Overzicht projectkosten. Een uitgebreid overzicht is opgenomen in de als bijlage opgenomen Nota Kostenraming.

Component	VKA innovatief (min)	VKA innovatief (max)	VKA traditioneel
Investeringskosten versterkingsopgave (mln €) (bandbreedte)	31.2 (24.4 – 38.5)	32.3 (25.2 – 39.8)	42.8 (32.7 – 52.9)
Beheeropgave HDSR (mln €)	16.4	16.4	16.4
Vastgoedkosten HDSR (niet-subsidiabel (mln €)	2.4	2.4	2.4
Overige kosten (oa objectoverstijgende risico's) (mln €)	3.9	3.9	3.9
Investeringskosten project totaal (mln €) (bandbreedte)	53.9	55.0	65.5 (49.5 – 81.8)
Levensduurkosten versterkingsopgave als netto contante waarde voor een periode van 100 jaar	41.9	43.0	62.8

(investering + instandhouding) (mln €)			
---	--	--	--

Er is in bovenstaande tabel onderscheid gemaakt tussen een VKA met innovatieve versterkingsoplossingen en een traditionele oplossing. De kosten voor een innovatieve oplossing zijn afhankelijk van de in de planuitwerkingsfase te onderzoeken en vast te stellen innovatieve methode. Omdat de realisatiekosten per methode uiteenlopen, is dit aangegeven met een minimale en maximale raming. Zelfs het maximum bedrag voor innovatie is substantieel lager dan de traditionele oplossing waarin uitgegaan wordt van toepassing van staal. Kosten voor de beheeropgave en bijbehorende vastgoedkosten die geen onderdeel vormen van de versterkingsopgave zijn als aparte bedragen weergegeven.

In de systematiek van kostenramingen wordt ook gekeken naar de kosten over de hele levensduur van de versterkingsmaatregelen. Dit zijn kosten voor aanleg (eenmalige investeringskosten) plus de kosten voor beheer, onderhoud en na 100 jaar vervanging en/of sloop van de maatregel (instandhoudingskosten). De levensduurkosten zijn voor de innovatieve oplossingen ook lager dan voor een traditionele oplossing. De ontwikkeling van innovaties binnen het programma Sterke Lekdijk levert ook na de realisatie op lange termijn voordelen op.

Inkomsten

De kosten voor de investering van de versterkingsopgave worden conform de subsidieregeling van het Hoogwaterbeschermingsprogramma gefinancierd met een eigen bijdrage van het waterschap. De kosten voor de beheeropgave worden voor 100% gefinancierd door het waterschap.

Meekoppelkansen, als deze worden opgenomen in het project, zullen worden gefinancierd door de betreffende initiatiefnemer. Bijvoorbeeld de realisatie van kleiputten en rustpunten. Het waterschap draagt hier aan bij vanuit het synergiekrediet. Dit wordt in de planuitwerkingsfase verder uitgewerkt.

Toelichting op de kosten per strekkende kilometer versterkingsopgave

Tabel 2. Kosten per strekkende kilometer versterkingsopgave

	<i>Kentallen HDSR</i>	<i>Opgave VKA ICU (2,4km)</i>
	<i>(mln € / km)</i>	<i>(mln € / km)</i>
<i>Planuitwerking</i>	1.5	3.4
<i>Realisatie</i>	7.0	10.0

De berekende investeringskosten per kilometer dijkversterking wijken fors van af de door het waterschap gehanteerde maatstaf voor de planuitwerkingsfase en realisatiefase. Oorzaken hiervoor zijn voornamelijk:

- Een aanzienlijk kleinere versterkingsscope leidt tot verhoudingsgewijs hogere engineeringkosten, zolang doorlooptijden niet wijzigen;
- Behoud lokale waarden leidt tot hogere realisatiekosten voor een deel van het traject;
- Emissieloze aanleg leidt tot een verhoging van de projectkosten met 5%.

Het kunnen toepassen van innovatieve versterkingsmethoden heeft een positief (neerwaarts) effect op de totale projectkosten.

Het programma Sterke Lekdijk gaat onder andere met het projectteam van Irenesluis-Culemborgse Veer in het najaar van 2023 de huidige geprogrammeerde doorlooptijden opnieuw beoordelen. Ook is in 2022 besloten dat het projectteam, naast de planuitwerking van Irenesluis-Culemborgse Veer ook de planuitwerking van Nieuwegein oppakt. Omdat beide processen nog onvoldoende zijn uitgewerkt om hier nu een inschatting van te doen, is dit nog niet verwerkt in onze kostenraming. De effecten hiervan worden inzichtelijk bij de vaststelling door het College van D&H van het plan van aanpak

(projectmanagementplan) en de daarbij behorende projectraming voor de planuitwerkingsfase van het project Nieuwegein & Irenesluis-Culemborgse Veer.

Besparingen door de programmatische aanpak

Binnen Sterke Lekdijk is sinds 2017 op programmatische wijze kennis ontwikkeld en gedeeld om de versterkingsopgave te optimaliseren. Hieraan is bijgedragen door technici, beheerders en bestuurders van het waterschap. Ook specialisten van de innovatiepartners, kennisinstituten zoals Deltares en de Geologische Dienst Nederland en adviesbureaus hebben meegewerkt aan de verbetering van betrouwbare en verantwoorde rekenmethodes om de versterkingsopgave te bepalen. Het projectteam van Irenesluis – Culemborgse Veer heeft, als zesde project van Sterke Lekdijk, maximaal gebruik kunnen maken van de ontwikkelingen binnen het programma. Dit heeft geresulteerd in de verkleining van de huidige versterkingsopgave van 9,9 kilometer naar 2,4 kilometer. Voor de resterende versterkingsopgave zijn de kosten per strekkende kilometer verhoudingsgewijs hoger, maar de afname van de versterkingsopgave in het project Irenesluis – Culemborgse Veer met 7,5 kilometer leidt tot een besparing van enkele tientallen miljoenen euro's (Tabel 3).

Als een binnen het programma (door)ontwikkelde innovatie toegepast kan worden, wordt ten opzichte van een traditionele dijkversterking nog eens tien miljoen bespaard.

Tabel 3. Globale kosten per fase (in mln €). Genoemde getallen zijn gemiddelde waarden (P50) uit SSK-ramingen daar waar beschikbaar. De genoemde bedragen gelden alleen voor de versterkingsopgave. Kosten voor GOP en andere onderdelen van de totale projectkosten zijn hier niet weergegeven.

		<i>Verkenning</i> <i>fase</i>	Planuitwerking	Realisatie	Totaal versterkingsopgave
Referentie bij aanvang van Verkenning		7.4	14.3	57.2	78.9
Kostenraming VKA (2023) met innovaties toegepast (max kosten innovatieve methode)		7.4	8.2	24.1	39.7
Besparing		0	6.1	33.1	39.2

Toelichting op de kosten van de beheeropgave

De gepresenteerde kosten van de beheeropgave omvatten alle hieraan samenhangende kosten, zowel voor uitvoering als voorbereiding. Hierbij is uitgegaan van de situatie waarin de hele kering in eigendom van het waterschap is en de beheeropgave overal uitgevoerd kan worden, behalve daar waar al versterkt wordt. In de planuitwerkingsfase wordt, mede volgend uit de minnelijke verwerving van gronden, de omvang van de uit te voeren beheeropgave en daarmee samenhangende raming geoptimaliseerd.

Kosten van de meekoppelkansen

Over de kostenverdeling tussen de bestuurlijke partners zoals Gemeenten en Provincie worden bij aanvang van de planuitwerkingsfase concrete afspraken gemaakt. Deze worden opgenomen in een samenwerkingsovereenkomst. In de kostenraming zijn kosten voor meekoppelkansen niet geraamd.

Communicatie & participatie

Communicatie en participatie over het Voorkeursalternatief is beschreven in eerdere tekst bij argument PD3.

Vervolg

Het Voorkeursalternatief vormt het begin van de planuitwerkingsfase. In deze fase wordt het Voorkeursalternatief in detail uitgewerkt met hetzelfde doelstellingen die als basis dienden voor de verkenningfase. Dit richt zich onder andere op de keuze van het type versterkingsmaatregel en het doorlopen van de vereiste ruimtelijke procedures. Ook blijft er onverminderd aandacht voor participatie en samenwerking met de mensen in het gebied en onze partners.

Het Algemeen Bestuur zal conform de vigerende besluitvormingsmatrix van Sterke Lekdijk worden betrokken in de verdere besluitvorming. Dit geldt ook voor de delen van het traject waar op dit moment nog geen Voorkeursalternatief is voorgesteld.

Vanaf de planuitwerkingsfase wordt ook het stedelijk gebied van Nieuwegein onderdeel van het project, dat vanaf de planuitwerking Nieuwegein & Irenesluis – Culemborgse Veer (NIC) genoemd wordt.

Bijlagen

- | | |
|--|--------------|
| - Samenvatting Nota VKA | (DM 1957364) |
| - <u>Nota Voorkeursalternatief Irenesluis - Culemborgse Veer</u> | (DM 1950186) |
| - Nota Kostenraming VKA ICU | (DM 1950195) |
| - <u>MER Deel 1 Irenesluis - Culemborgse Veer</u> | (DM 1950192) |
| - Nota Meekoppelkansen ICU | (DM 1942982) |
| - Nota van Antwoord VKA ICU | (DM 1960320) |